

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 17.12.2007
KOM(2007) 819 wersja ostateczna

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

**Sprawozdanie z oceny programu „Aktywne obywatelstwo europejskie”
za lata 2004–2006**

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Program	3
1.2.	Ocena ex-post	4
2.	GŁÓWNE WYNIKI OCENY	5
2.1.	Programowanie i zasadność	5
2.2.	Ogólna efektywność i skutki programu	5
2.3.	Ogólna skuteczność programu	7
2.4.	Wartość dodana i wykorzystanie wyników	7
3.	REALIZACJA ZALECEŃ	8
3.1.	Zwiększanie zaangażowania obywateli	8
3.2.	Zwiększanie spójności, zachęcanie do partnerstwa i poprawa synergii	9
3.3.	Poprawa powiązań na szczeblu krajowym	9
3.4.	Poprawa zarządzania programem	10
4.	WNIOSKI	11

1. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument przedstawia główne wyniki i zalecenia zawarte w zewnętrznej ocenie *ex-post* programu „Aktywne społeczeństwo europejskie” za okres 2004–2006¹, wraz z działaniami Komisji i jej wnioskami odnośnie do tych zaleceń.

1.1. Program

Wspólnotowy program działań na rzecz promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego (udziału społeczeństwa obywatelskiego) został ustanowiony przez Radę w styczniu 2004 r. Na cele programu składało się:

- (1) wzmacnianie otwartego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim oraz poszerzanie kontaktów między obywatelami różnych krajów;
- (2) promowanie i propagowanie wartości i celów Unii Europejskiej (UE);
- (3) zbliżenie obywateli do Unii Europejskiej i jej instytucji oraz zachęcenie ich do częstszego angażowania się w działania tych instytucji;
- (4) ściśle zaangażowanie obywateli w rozważania i debaty na temat budowy Unii Europejskiej;
- (5) poszerzenie kontaktów i wymiany między obywatelami z krajów uczestniczących w programie, w szczególności poprzez programy partnerstwa miast;
- (6) pobudzanie inicjatyw przez organizacje działające na rzecz promowania aktywnego i zaangażowanego obywatelstwa.

Budżet programu wynosił 72 mln EUR, a jego szczególnym celem było:

- zapewnienie wsparcia w formie dotacji operacyjnych dla organizacji działających w obszarze aktywnego społeczeństwa obywatelskiego (organizacji propagujących idee i debatę europejską oraz organizacji i ośrodków analityczno-doradczych propagujących cele i wartości europejskie);
- wspieranie projektów inicjowanych przez organizacje na rzecz społeczeństwa obywatelskiego (organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i federacje działające w interesie europejskim lub też wielobranżowe związki zawodowe);
- wspieranie programów partnerstwa miast.

Na zamierzone wyniki programu składały się:

- programy działań prowadzonych przez organizacje otrzymujące wsparcie w postaci dotacji operacyjnych, włącznie ze spotkaniami, prowadzeniem dialogu z instytucjami

¹ Decyzja Rady nr 2004/100/WE z dnia 26 stycznia 2004 r. dotycząca okresu od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2006 r., Dz.U. L 30 z 4.2.2004, str. 6.

UE, opracowywaniem stanowisk w formie pisemnej, tworzeniem sieci kontaktów, wymianą dobrej praktyki i podnoszeniem poziomu świadomości;

- spotkania, narzędzia oraz programy szkoleniowe i edukacyjne, publikacje, działania w zakresie rozpowszechniania prowadzone przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego;
- spotkania obywateli, konferencje, kampanie informacyjne i imprezy szkoleniowe dla urzędników odpowiedzialnych za partnerstwo miast.

Charakterystyczną cechą programu była znaczna liczba małych projektów, którym zapewniono wsparcie: podczas całego okresu trwania programu (2004–2006) przyznano dotacje na zorganizowanie 4062 imprez związanych z rozwojem partnerstwa miast oraz 343 projektów, których inicjatorem były organizacje społeczeństwa obywatelskiego; przyznano również 40 dotacji operacyjnych ośrodkom analityczno-doradczym oraz organizacjom społeczeństwa obywatelskiego. W ten sposób program zapewnił wsparcie znaczącej liczbie imprez i innych działań, w których bezpośrednio uczestniczyli obywatele z różnych krajów Europy. Dla programu zarządzanego centralnie taka struktura stanowiła znaczne wyzwanie administracyjne. Właściwe działy rozpatrzyły ponad 7000 wniosków o dotacje i zawarły 4500 umów w sprawie przyznania dotacji.

Program objął 25 państw członkowskich UE. Ponadto w 2005 r. do programu przyłączyły się Bułgaria i Rumunia. W okresie trwania programu zwiększyła się liczba uczestniczących organizacji mających siedzibę w nowych państwach członkowskich lub krajach kandydujących. Na przykład jeśli chodzi o programy partnerstwa miast, liczba imprez zorganizowanych w tych krajach wzrosła z 17 % w 2004 r. do 24 % w 2006 r.

1.2. Ocena *ex-post*

Ocena *ex-post* została przeprowadzona przez spółkę konsultingową². Na ogólne cele oceny składały się:

- (1) ocena skutków działań przeprowadzonych w ramach wspólnotowego programu działań na rzecz promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego (udziału społeczeństwa obywatelskiego), oraz
- (2) wyciągnięcie wniosków pomocnych we wdrażaniu programu „Europa dla obywateli” (na lata 2007–2013).

Ocena skoncentrowana była na zasadności, efektywności i skuteczności programu oraz jego spójności z pozostałymi inicjatywami wspierającymi rozwój aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Ocenę przeprowadzono w 2006 r. na podstawie danych³ za lata 2004 i 2005.

² ECOTEC

³ 31 dotacji operacyjnych, 250 projektów społeczeństwa obywatelskiego oraz 2800 imprez związanych z partnerstwem miast.

W 2005 r., po szerokich konsultacjach z zainteresowanymi stronami, Komisja Europejska zaproponowała wprowadzenie nowego programu „Europa dla obywateli”. Ówczesne konsultacje pozwoliły na wysunięcie wielu wniosków, które zostały później potwierdzone podczas oceny *ex-post*. Dlatego też wiele spośród zaleceń zawartych w tej ocenie zostało już wprowadzonych do nowego programu. Niemniej do wdrożenia nowego programu ma również zastosowanie szereg wniosków z kontroli zewnętrznej⁴

2. GŁÓWNE WYNIKI OCENY

2.1. Programowanie i zasadność

Wyniki zewnętrznej oceny potwierdziły, że istnieje silna potrzeba prowadzenia działań w dziedzinie aktywnego obywatelstwa europejskiego i że program stanowił odpowiednią odpowiedź na tę potrzebę. Podmiot oceniający potwierdził także, że korzystniejsze okazało się połączenie w jednym programie różnych działań, które poprzednio prowadzone były osobno.

W opinii podmiotu oceniającego cele programu i działania prowadzone w jego ramach były zasadniczo spójne z jego ogólną misją i kontekstem politycznym. Program obejmował szeroki wachlarz grup docelowych, które zdaniem podmiotu oceniającego zostały jasno zdefiniowane.

Podmiot oceniający zasugerował, by lepiej dopasować skromny budżet programu do zakresu wyznaczonych celów; w porównaniu z zakresem programu, który był bardzo szeroki i ambitny, dostępne środki okazały się dość ograniczone. W opinii podmiotu oceniającego może to grozić powstaniem przepaści między wyznaczonymi celami a tym, co rzeczywiście można zrealizować w ramach programu.

2.2. Ogólna efektywność i skutki programu

Jeśli chodzi o efektywność, program okazał się najskuteczniejszy pod względem poszerzania kontaktów i wymiany między obywatelami z różnych krajów: 75 % respondentów stwierdziło, że ten cel szczegółowy został osiągnięty w znacznym stopniu. Z kolei 45 % uważało, że w znacznym stopniu program osiągnął cel propagowania i upowszechniania wartości UE. Wreszcie, jedynie 31 % respondentów uznało, że program zdołał zbliżyć obywateli do UE.

Wyniki te pokazują, że misja horyzontalna, tj. poszerzanie kontaktów między obywatelami UE, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i gminami, była mocniejszą stroną programu niż jego wymiar pionowy, tj. zbliżanie obywateli do UE. Ten drugi wymiar pozostaje zatem szczególnie ważnym wyzwaniem dla programu „Europa dla obywateli”.

Zdaniem podmiotu oceniającego, na główne wyniki działań prowadzonych w ramach programu złożyły się konkretne produkty (takie jak publikacje), nauka, doświadczenie i wiedza metodyczna, wnioski w dziedzinie polityki oraz zwiększenie współpracy

⁴ Pełne sprawozdanie z oceny zewnętrznej jest dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#civilsocietyHeader

Europejskiej i podniesienie poziomu świadomości na temat kwestii obywatelskich i innych kultur. Dzięki programowi osiągnięto również ważne rezultaty w zakresie budowania potencjału podmiotów z niego korzystających.

Skutki programu można podsumować, dzieląc je na następujące cztery kategorie:

a) lepsze informowanie obywateli UE o działalności UE

- zwiększenie zainteresowania oraz lepsze zrozumienie debat i polityki UE przez uczestników – niektóre organizacje zgłosiły fakt wzrostu zainteresowania projektami europejskimi wśród uczestników projektu
- poprawa dostępu pojedynczych obywateli do instytucji UE;

b) wzmocnienie organizacji społeczeństwa europejskiego na poziomie unijnym i krajowym

- tworzenie sieci kontaktów – wiele organizacji stwierdziło, że w wyniku projektu udało im się zbudować nową sieć kontaktów lub zaobserwowało znaczny wzrost liczby członków już istniejącej sieci
- poprawa funkcjonowania organizacji – w dziedzinie projektów dotyczących społeczeństwa obywatelskiego, finansowanie ze środków UE często prowadziło do uzyskania podobnego finansowania od innych organizacji, zarówno prywatnych, jak i publicznych
- wzrost zainteresowania sprawami europejskimi, poprawa trwałości działań europejskich oraz zwiększenie korzystania z innych źródeł finansowania w UE – niemal połowa organizacji biorących udział w programie stwierdziła, że dzięki ich zaangażowaniu w ten program zwiększyło się ich zainteresowanie udziałem w dalszych działaniach UE
- poprawa w prowadzeniu działalności organizacji w dziedzinie obywatelstwa – dotacje operacyjne postrzegano jako ważny wkład w zdolność organizacji do pracy i prowadzenia działań w dziedzinie aktywnego obywatelstwa europejskiego
- wzmocnienie pozycji – wiele organizacji stwierdziło, że otrzymanie dotacji UE stanowiło dowód uznania, zapewniając im tym samym wiarygodność w działaniach projektowych na poziomie lokalnym;

c) rozwój stosunków i wzmocnienie międzynarodowych sieci kontaktów między miastami partnerskimi

- zwiększenie poziomu działań europejskich
- rozwój sieci miast partnerskich i wzmocnienie jej dzięki realizacji programu – wiele władz lokalnych utworzyło nowe sieci lub wzmocniło i rozszerzyło istniejące sieci kontaktów, a coraz więcej imprez dotyczących partnerstwa miast jest organizowanych wielostronnie;

d) większe wykorzystanie wkładu organizacji społeczeństwa obywatelskiego w formułowanie zasad polityki UE

- wkład w debatę polityczną i tworzenie prawa – niektóre z organizacji otrzymujących wsparcie okazały się ważnymi źródłami specjalistycznej wiedzy i informacji dla decydentów politycznych na szczeblu krajowym i europejskim. W kilku przypadkach ich prace przyczyniły się do wprowadzenia politycznych/legislacyjnych zmian ram krajowych lub europejskich.

Przykładem zmiany polityki lub wpływu na politykę jest publikacja sprawozdania ECAS dotyczącego swobodnego przepływu pracowników w UE, która następnie stała się jednym ze źródeł działań Komisji Europejskiej w tym obszarze. Podobne rezultaty uzyskano dzięki innym organizacjom otrzymującym dotacje operacyjne, takim jak Platforma Społeczna (podczas przygotowywania dyrektywy o usługach), organizacja Free Trials Abroad lub Stowarzyszenie Rad Stanu i Najwyższych Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej, które informowało o zmianie prawa belgijskiego dotyczącego uchodźców⁵.

Ocena zawiera zatem dowody na to, że rezultaty programu są zgodne z jego celami.

2.3. Ogólna skuteczność programu

Jeśli chodzi o skuteczność, z oceny wynika, że beneficjenci byli ogólnie zadowoleni z zarządzania programem przez Komisję Europejską. Na przykład 74 % respondentów stwierdziło, że dokumenty, takie jak formularze wniosków, były wystarczająco zrozumiałe. Beneficjenci zwracali również uwagę na dobry bezpośredni kontakt z urzędnikami Komisji. Jednakże podmiot oceniający podkreślił istnienie stosunkowo dużej rotacji personelu wśród urzędników Komisji odpowiedzialnych za zarządzanie projektami/dotacjami, co beneficjenci uznali za problematyczne.

Do podstawowych punktów w dziedzinie zarządzania projektem, jakie zgodnie z oceną należałoby poprawić, należą opóźnienia w płatnościach i zasadniczo brak informacji zwrotnych o poziomie zadowolenia Komisji z jakości uzyskanych wyników, a także potrzeba zapewnienia większej ilości informacji, pomocy w znajdowaniu partnerów do współpracy oraz doradztwa i wytycznych w zakresie działań związanych z programem.

2.4. Wartość dodana i wykorzystanie wyników

Wartość dodaną programu stanowi głównie wzmocnienie „europejskiego” wymiaru finansowanych działań oraz możliwość bezpośredniego zaangażowania obywateli Europy, bez względu na ich pochodzenie. Około 80 % ankietowanych beneficjentów stwierdziło, że nie byłoby w stanie uzyskać gdzie indziej środków finansowych na prowadzone działania.

W opinii podmiotu oceniającego program „Aktywne społeczeństwo europejskie” mógł cechować większy potencjał w zakresie rozpowszechniania i wykorzystywania wyników,

⁵ Szczegółowe informacje dotyczące „studiów przypadku” znajdują się w załączniku 7 do końcowego sprawozdania z oceny na stronie: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#civilsocietyHeader

zwłaszcza na poziomie UE. Informacje o wynikach projektu zostały rozpowszechnione głównie na szczeblu lokalnym, natomiast na szczeblu europejskim takie działania podjęła jedynie mniejsza część organizacji. Podobnie rozpowszechnianie wyników z różnych projektów było stosunkowo ograniczone – według podmiotu oceniającego tylko mały odsetek respondentów był informowany o wynikach pozostałych projektów.

Sprawozdanie z oceny zawiera siedem przykładów najlepszej praktyki. Te studia przypadku stanowią również dobre przykłady działań upowszechniających, np. realizowany w miejscowości Specchia projekt partnerstwa miast uzyskał rozdzwięk w całym kraju, pobudzając również gospodarkę lokalną i stymulując administrację publiczną. Przypadek ECAS jest dobrym przykładem ogólnoeuropejskiej relacji medialnej w odniesieniu do pewnych szczególnych działań.⁶

3. REALIZACJA ZALECEŃ

W niniejszej części dokumentu wymieniono zalecenia pogrupowane w cztery główne obszary tematyczne, wraz z działaniami, jakie Komisja Europejska wprowadziła lub zamierza wprowadzić celem ich realizacji.

3.1. Zwiększanie zaangażowania obywateli

Uznano, że rzeczą ważną przy opracowywaniu celów, zamierzeń i działań nowego programu jest bezpośrednie zaangażowanie obywateli i ich organizacji. Ponadto konieczny jest rozwój nowych środków mających zbliżyć obywateli do UE.

Przed przyjęciem programu „Europa dla obywateli” przeprowadzono szereg konsultacji z głównymi zainteresowanymi stronami po to, by uzyskać od nich opinie na temat zawartości, celów i wdrażania tego programu. Praktyka ta będzie nadal realizowana w całym okresie trwania programu, w formie zorganizowanego dialogu z sieciami europejskich organizacji z różnych obszarów programu.

Ponadto bezpośrednie zaangażowanie obywateli we wdrażanie działań objętych programem jest podstawową cechą działania 1 przewidzianego w nowym programie „Europa dla obywateli”.

Stosując nowe środki, w programie tym zintegrowano nowe rodzaje działań, takie jak dyskusje panelowe z obywatelami. Działania te są obecnie testowane w ramach projektów pilotażowych. Na podstawie analizy projektów pilotażowych nowe środki zostaną wprowadzone do programu „Europa dla obywateli” w 2008 r.

Oprócz tego w nowym programie przewidziano wydarzenia medialne, do uczestnictwa w których zostaną zaproszeni przedstawiciele władz lokalnych, społeczeństwa obywatelskiego i obywateli Europy po to, by mogli wyrazić swoje zdanie o przyszłości integracji europejskiej i o roli obywateli w tym procesie.

⁶ Więcej informacji znajduje się w załączniku 7 do końcowego sprawozdania z oceny na stronie: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#civilsocietyHeader

3.2. Zwiększanie spójności, zachęcanie do partnerstwa i poprawa synergii

Komisja Europejska dostrzegła wyzwanie, jakim jest zwiększenie wewnętrznej spójności programu. Znajduje ono odzwierciedlenie w nowym programie, a co za tym idzie, cele i priorytety programu przyczyniają się do poprawy spójności między różnymi działaniami prowadzonymi w ramach nowego programu.

W nadchodzącym okresie programowania silny nacisk zostanie położony na partnerstwo oraz na perspektywy międzysektorowe zbliżające do siebie społeczeństwo obywatelskie, decydentów politycznych i przedsiębiorstwa, co z kolei będzie upowszechniać synergię i tworzenie sieci między różnymi obszarami działań i różnymi rodzajami organizacji finansowanych w ramach programu. Jednym z priorytetów nowego programu „Europa dla obywateli” jest zatem zachęcanie do tworzenia partnerstw międzysektorowych i promowanie projektów polegających na współpracy różnych podmiotów, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego, władz publicznych, ośrodków analityczno-doradczych, organizacji pozarządowych itp.

Jednym ze szczególnych celów nowego programu jest rozwój bliższych więzi między obywatelami z państw członkowskich, które przystąpiły UE w 2004 r., a tymi, które w dniu 30 kwietnia 2004 r. były już jej członkami; zachęca się również do budowania partnerstwa między organizacjami ze starych i nowych państw członkowskich. Znajduje to również odzwierciedlenie w kryteriach przyznania stosowanych w odniesieniu do wszystkich działań prowadzonych w ramach programu.

Jeśli chodzi o synergię z innymi wspólnotowymi programami działań, Komisja Europejska uważa, że nowa generacja programów na lata 2007–2013 zrobiła w tej dziedzinie krok naprzód. Konieczne jest osiągnięcie synergii we wdrażaniu programu, co będzie realizowane podczas całego czasu trwania programów. Komisja opracowuje obecnie nowe, horyzontalne podejście do upowszechniania wyników w obszarach edukacji, kultury, młodzieży i obywatelstwa. W ten sposób zostaną stworzone nowe pomosty między różnymi odpowiednimi programami.

3.3. Poprawa powiązań na szczeblu krajowym

Należy pielęgnować powiązania z programami i inicjatywami krajowymi na rzecz aktywnego obywatelstwa poprzez poprawę kontaktów z władzami lokalnymi odpowiedzialnymi za udział społeczeństwa obywatelskiego. Komisja Europejska zgadza się, co do tego, że istnieje rzeczywista potrzeba wzmacniania powiązań między rozwojem aktywnego społeczeństwa europejskiego na poziomie europejskim i lokalnym. Połączenie tych dwóch elementów będzie miało pozytywny skutek w postaci krajowej odpowiedzialności za działania w dziedzinie aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Akt będący podstawą programu „Europa dla obywateli” powołał Komitet Programu mający pomagać Komisji Europejskiej w jego wdrażaniu. W rzeczywistości oznacza to, że Komisja Europejska będzie miała okazję do nawiązania z państwami członkowskimi dialogu na tematy związane z programem. Dzięki temu państwa członkowskie zwróciły już teraz większą uwagę na kwestie aktywnego obywatelstwa europejskiego, co może również pomóc w rozwijaniu bliższych powiązań między programem a inicjatywami krajowymi w tej dziedzinie.

Oprócz tego na potrzeby programu „Europa dla obywateli” wiele państw członkowskich tworzy właśnie struktury koordynacyjne i pomocnicze. Poza ich funkcją informacyjną i promującą, struktury te mogą również dostarczać Komisji Europejskiej informacje zwrotne dotyczące wdrażania programu oraz krajowych programów, inicjatyw i polityki w dziedzinie aktywnego społeczeństwa europejskiego.

3.4. Poprawa zarządzania programem

Zalecenia dotyczące poprawy zarządzania programem:

a) Finanse i administracja

- szybsze przekazywanie środków finansowych beneficjentom i uproszczenie procedur sprawozdawczości finansowej;
- utworzenie przy Komisji Europejskiej lub agencji wykonawczej zindywidualizowanego punktu stałego wsparcia dla projektów przez cały czas ich trwania,
- dostarczanie dodatkowych wytycznych w zakresie składania wniosków i kryteriów kwalifikacji,
- zwiększenie stabilności zatrudnienia personelu odpowiedzialnego za zarządzanie dotacjami.

b) Kontrola i ocena

- kontrole na miejscu w celu zwiększenia działań kontrolnych,
- opracowanie punktów odniesienia i wskaźników umożliwiających pomiar wyników projektów i całego programu,
- wytyczne projektowe dotyczące danych, jakie należy gromadzić podczas poszczególnych ocen.

c) Wartość dodana, rozpowszechnianie wyników i poszukiwanie partnerów do współpracy

- ustrukturyzowanie działań objętych programem i zapewnienie wsparcia dla większych i bardziej nośnych medialnie projektów,
- zachęcanie do wykorzystywania wyników przy działaniach zewnętrznych (np. poprzez uznanie rozpowszechniania i planów wykorzystania wyników za kryterium wyboru)
- poprawa rozpowszechniania wyników projektów poprzez utworzenie repozytorium on-line oraz opracowanie studiów przypadku i przewodników dobrej praktyki,
- pomoc w „kojarzeniu partnerów”,

- opracowanie logo programu i wprowadzenie wymogu prowadzenia akcji promocyjnych z wykorzystaniem działań medialnych.

Komisja Europejska uznała powyższe zalecenia za przydatne i dokonała już szeregu uzgodnień w celu poprawy zarządzania programem.

Do poprawy zarządzania programem w znacznym stopniu przyczyniło się ustanowienie agencji wykonawczej. Pozwala to na bardziej stabilny rozwój systemów zarządzania dotacjami oraz stanowi szansę na zmniejszenie rotacji personelu. Wprowadzone niedawno uproszczenia, takie jak system stawek zryczałtowanych i narzędzia on-line, są zgodne z zaleceniami w tej dziedzinie. Komisja opracowała kompleksową sieć programową, zapewniającą potencjalnym beneficjentom wysoki stopień przewidywalności i stabilności. Ważnym uproszczeniem i udogodnieniem dla beneficjentów jest również wprowadzenie partnerstw wieloletnich.

W okresie realizacji nowego programu pomoc dostępna beneficjentom została zwiększona i jest ciągle rozwijana, np. poprzez zdecentralizowane struktury pomocowe i informacyjne. Nowy program zawiera również nowe cechy, jak. np. cykl wieloletni, który pomoże lepiej ustrukturyzować działania. Sprawia to, że działania i ich wyniki są bardziej widoczne, a także umożliwia Komisji prowadzenie bliskich stosunków partnerskich z organizacjami beneficjentów. Komisja opracowała również strategię i praktyczny plan działań w zakresie wykorzystywania i rozpowszechniania wyników. Obejmują one konkretne środki, takie jak narzędzia on-line służące do przekazywania najlepszych praktyk i rzeczywistych wyników projektów szerokiemu gronu zainteresowanych stron. Ponadto opracowywany jest bardziej zorganizowany system kontroli, obejmujący ocenę skutków na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród bezpośrednich uczestników programu.

4. WNIOSKI

Wyniki oceny potwierdzają znaczenie programu „Aktywne obywatelstwo europejskie” pod względem promowania udziału obywateli i zachęcania do debaty o wspólnych wartościach Europy. Wielu europejskim obywatelom i ich organizacjom program umożliwił uczestniczenie w procesie budowania Europy, wyrażenie własnych opinii i zapewnienie wkładu w proces tworzenia polityki europejskiej. Połączył on ludzi i społeczności lokalne z różnych krajów. Wynika z tego, że należy kontynuować udzielanie pomocy wspólnotowej w zakresie promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego w UE oraz że w tym celu należy zapewnić wystarczającą ilość zasobów.

W ocenie wskazano również niektóre słabe strony poprzedniego programu i podkreślono znaczny potencjał dalszego rozwoju. Istnieje zatem miejsce na wspieranie innowacji i działania organizacyjne, co pomoże zwiększyć efekty nowego programu „Europa dla obywateli” poprzez stymulowanie zaangażowania obywateli, poprawianie powiązań na szczeblu krajowym oraz dalsze udoskonalanie zarządzania programem.

Podczas przygotowywania nowego programu i opracowywania jego wdrożenia Komisja rozpoczęła bardziej zorganizowany dialog i partnerstwo z głównymi organizacjami na rzecz aktywnego obywatelstwa europejskiego. Ocena potwierdziła, że taki rodzaj dialogu

jest kluczowym elementem zwiększania efektów programu, zwłaszcza pod względem wyciągania wniosków dotyczących polityki i uczenia się na doświadczeniach uzyskanych w wyniku jego realizacji. Dlatego też Komisja Europejska będzie nadal budować i wzmacniać ten dialog.